

VS/GP

Reykjavík, 12. nóvember 1962.

Með bréfi, dagsettu 22. f.m., sendi heiðruð allsherjarnefnd efri deildar Alþingis mér til umsagnar frumvarp til laga um landsdóm og frumvarp til laga um ráðherraábyrgð.

Eg hefi farið yfir frumvörpin og fæ ekki annað séð en að þau séu til mikilla bóta. Sú eina breyting á þeim, sem mér hefir komið til hugar, að geti verið athugandi, er hvort eigi sé rétt að hækka sektarhámarkið í 11. gr. frumvarpsins til laga um ráðherraábyrgð. Má ætla, að heppilegt gæti verið að hafa sektarhámarkið hærra en í frumvarpinu greinir, einkum ef máli væri svo hátt að, að rétt þætti að bera með fésekt niður á ólögmetum hagnaði sökunauts af broti vegna þess, að sökum sönnunarörðugleika um upphæð væri eigi talið unnt að beita upptöku.

Frumvörpin endursendast hérmeð.

Til
allsherjarnefndar
efri deildar
Alþingis.

Breytingartillögur

við frv. til laga um landsdóm.

Frá allsherjarnefnd.

1. Við 2. gr., a liður greinarinnar orðist svo:
Hæstaréttardómarar, fimm að tölu, yfirsakadómari í Reykjavík og prófasturinn í stjórnskipunarrétti við Háskóla Íslands. Hæstiréttur kveður til varadómendur hæstaréttardómara úr hópi lagakennara Háskólans, hæstaréttarlögmannna eða héraðsdómara, sem fullnægja skilyrðum til þess að vera skipaðir dómari í Hæstarétti. Varamaður yfirsakadómara er elzti sakadómari í Reykjavík. Lagadeild Háskólans kýs varamann prófessorsins í stjórnskipunarrétti.
2. Við 3. gr. batist ný málgr., svohljóðandi:
Skyldir menn eða mægðir að feðgatali eða niðja eða hjón, kjörforeldri og kjörbarn, fósturforeldri og fósturbarn eða skyldir eða mægðir að fyrsta eða öðrum lið til hliðar mega ekki sitja samtímis í landsdómi.
3. Við 6. gr. Gr. orðist svo:
Hæstaréttarforseti er sjálfkjörinn forseti landsdóms. Varaforseti Hæstaréttar er varaforseti landsdóms. Nú forfallast þeir báðir, forseti og varaforseti, og kýs þá dómurinn forseta, er vera skal einn hinna löglærðu dómara.
4. Á eftir 49. gr. komi ný grein, er verði 50. gr., svo hljóðandi og breyttist greinatalan eftir því þannig, að 50. gr. verði 51 og 51. gr 52.gr.
Samkvæmt beiðni dómfellds manns getur landsdómur leyft, að mál, sem þar

hefur verið dæmt, verði tekið til meðferðar af nýju, ef fram eru komin ný gögn, sem ljóst eða líklegt gera, að dómfelldi hefði verið sýkn dæmdur eða dæmdur fyrir mun minna brot, ef þau gögn hefðu komið fyrir dómendum áður en dómur gekk, eða ef ætla má, að falsgögn hafi valdið refsisdómi að einhverju eða öllu leyti.

Beiðni um endurupptöku skal send forseta landsdóms, er kveður dóminn saman til þess að taka ákvörðun um, hvort endurupptaka skuli leyfð. Nú ákveður landsdómur endurupptökumátt, og fer þá um meðferð og flutning málsins samkvæmt ákvæðum laga þessara.

Breytingartillögur

við frv. til laga um landsdóm.

Frá allsherjarnefnd.

1. Við 2. gr., a liður greinarinnar orðist svo:
Hæstaréttardómarar, fimm að tölu, yfirsakadómarinn í Reykjavík og prófasturinn í stjórnskipunarrétti við Háskóla Íslands. Hæstiréttur kveður til varadómendur hæstaréttardómara úr hópi lagakennara Háskólans, hæstaréttarlögmannna eða héraðsdómara, sem fullnægja skilyrðum til þess að vera skipaðir dómari í Hæstarétti. Varamaður yfirsakadómara er elzti saka-dómarinn í Reykjavík. Lagadeild Háskólans kýs varamann prófessorsins í stjórnskipunarrétti.
2. Við 3. gr. bætist ný málsg. , svohljóðandi:
Skyldir menn eða mögðir að febgatali eða niðja eða hjón, kjörforeldri og kjörbarn, fósturforeldri og fósturbarn eða skyldir eða mögðir að fyrsta eða öðrum lið til hlíðar mega ekki sitja samtímis í landsdómi.
3. Við 6. gr. Gr. orðist svo:
Hæstaréttarforseti er sjálfkjörinn forseti landsdóms. Varaforseti Hæstaréttar er varaforseti landsdóms. Nú forfallast þeir báðir, forseti og varaforseti, og kýs þá dómurinn forseta, er vera skal einn hinna lögláru dómara.
4. Á eftir 49. gr. komi ný grein, er verði 50. gr., svo hljóðandi og breytist greinatalan eftir því þannig, að 50. gr. verði 51. gr 52.gr.
Samkvæmt beiðni dómfellds manns getur landsdómur leyft, að mál, sem þar

hefur verið dæmt, verði tekið til meðferðar af nýju, ef fram eru komin ný gögn, sem ljóst eða líklegt gera, að dómfelldi hefði verið sýka dæmdur eða dæmdur fyrir men minna brot, ef þau gögn hefðu komið fyrir dómendum áður en dómur gekk, eða ef ætla má, að falsgögn hafi valdið refsidómi að einhverju eða öllu leyti.

Beiðni um endurupptöku skal send forseta landsdóms, er kveður dóminn saman til þess að taka ákvörðun um, hvort endurupptaka skuli leyfð. Nú ákveður landsdómur endurupptökumátt, og fer þá um meðferð og flutning málsins samkvæmt ákvæðum laga þessara.

Breytingartillögum
við fr. til laga um landsdóm

Fra' allsherjarnefnd

1. Við 2. gr. a liðu varðlaðningar eðlit svo:

Hustaríttarclómara, finna að Tón, yfir-
sakarclómara í Reykjavíkur og prófessorinn
í stjórnskipunarrétti við Háskólu Íslands
Hustaríttur skvætur til varaclómendur herra
ríttarclómara úr hópi lagakennara Háskólans,
hustaríttarclómanna eða héraðsclómara, sem
fullnægja skilyrðum til þess að vera skipaðir
clómara í Hustarítti. Varannadur yfirskaldinn
er eðlit sakaclómara í Reykjavíkur. Laga-
deild Háskólans hefur varannadur próf-
essorinn í stjórnskipunarrétti.

2. Við 3. gr. búið er ný málsgæ. sáðskilyrðandi

Skuldir menn eða maðar að fjög-
tali eða miðja eða hjeri, kjörfæddri
og kjörbæar, fóstur-fæddri og fósturbæar
eða skuldir eða maðar úr fyrsta eða
íðrum lið til hlíta mægi eldri
sitja samtímis í landsdómi.

3. Vid 6. m. Gr. vöðist svo:

Hættarættur forseti er sjálfstjórnun forseti landsdóms. Varaforsætur Hættarættar er varaforsætur landsdóms. Hvi þarf fallast þeir báðir, forseti og varaforsætur, og kepp þá dimunum forseta, er vara skal einn þeim lögreglu dómara.

4 A eftir 49. m. komi ný gögn ^{er vörð 50. m.} svo

hljóðandi og bryggt gróna Talam ^{er vörð 51 og 52. m.}

eftir þriðjunnar ^{er vörð 50 m.} samkomu þeirri dómfélags manna gættu landsdóms loft, ^{er vörð 51 og 52. m.} að meðal, þeim þar þegar vörð dómur, vörð telid til meðferðar af ríðu, ef fram er kominn ný gögn, sem lýst er tilkæmt gættu, að dómfélagi lýfi vörð ríðu dómur eða dómur þriðjunnar minna loft, ef þau gögn þurfa komid þriðjunnar dómur endur áttu er dómur gættu, eða ef alla má, að fallgögn þafi vörð ríðu ríðu dómur að einhverju eða öllu lofti.

Þessu um endurupptöku skal send forseta landsdóms, er leiddur dómur samann til þess að Tala ákveðnum um, hvort endurupptöku skal leyft. Hvi ákveður landsdómur endurupptöku, en þá er þá þá um ríðu eða Hættarættur manna?

* Samkomu ákveðnum laga þessu.

HÆSTIRÉTTUR

Reykjavík, 23. nóvember 1962.

Allsherjarnefnd efri deildar Alþingis hefur óskar umsagnar Hæstaréttar um frumvarp til laga um landsdóm, sem lagt hefur verið fyrir Alþingi.

Eftir athugun á frumvarpi þessu taka dómendur Hæstaréttar fram:

I. Skipan dómsins.

Samkvæmt a-lið 2. gr. frv. eiga hæstaréttar-
dómarar, fimm að tölu, eins og er að núgildandi lögum um Hæstarétt, sæti í landsdómi, svo og yfirsakadómariinn í Reykjavík og deildarforseti lagadeildar Háskólans. Með tilliti til þess, hvernig skipað er í dóminn og til eðlis þeirra mála, sem ætla má, að dómurinn fjalli um, væri væntanlega eðlilegra, að í stað deildarforseta lagadeildar sæti prófessorinn í stjórnskipunarrétti í dómi sem aðalmaður. Þá mun og rétt að kveða á um, hverir skuli vera varamenn þessara sjö dómara, hvort Hæstiréttur eigi að nefna varamenn hinna reglulegu hæstaréttar-
dómara úr hópi þeirra, sem greindir eru í 4. gr. laga um Hæstarétt Íslands nr. 57/1962, eða önnur skipan verði þar á gerð. Með sama hætti þyrfti að kveða á um, hverir skuli vera varamenn yfirsakadómara og þess lagaprófessors, sem sæti á í dómi, sbr. að framan.

Að því er varðar 3. tl. 3. gr. frv., er rétt að benda á, að slík ákvæði hafa verið felld niður í nýrri löggjöf, sbr. t.d. 6. gr. laga nr. 31/1961.

HÆSTARÉTTUR

Reykjavík,

Um ákvæði 6. gr. frv. er þess að geta, að samkvæmt 2. gr. laga um Hæstarétt nr. 57/1962 er nú einnig kjörinn varaforseti dómsins. Virðist eðlilegt, að hann sé og varaforseti landsdóms.

Að því er snertir 7. gr. frv. er athugandi, hvort embættisdómendur í landsdómi samkvæmt a-lið 2. gr. frv. þurfi að vinna sérstakt heit, eins og þar greinir, þar sem þeir hafa áður unnið slíkt heit.

Í frv. mun vanta ákvæði samsvarandi 2. mgr. 5. gr. laga um Hæstarétt nr. 57/1962, hvort sem það yrði sett með tilvitnun í nefnt lagaákvæði eða með sérákvæði.

Að því er varðar 8. gr. frv., mun athugandi, hvort landsdómur eigi ekki ávallt að vera fullskipaður eða að minnsta kosti, að svo verði að vera, ef einn eða tveir dómendur hið fæsta krefjast þess, sbr. löggjöf ýmissa þjóða um æðstu dómstóla.

II. Málsmeðferð.

Eins og greinir í athugasemdum við frv., eru landsdómsmál í meginefnum látin lúta reglum um meðferð einkamála, sbr. 50. gr. frv. Mun sú málsmeðferð vera ýmsum rökum studd. Gera dómendur Hæstaréttar því ekki tillögur til breytinga í þessu efni, að því undanskildu, að orðin "í héraði" í 50. gr. frv. verði felld niður.

HÆSTIRÉTTUR

Reykjavík,

Um nokkur veigamikil atriði í frv. er á hinn bóginn með réttu byggt á sjónarmiðum, sem gilda í löggjöf um meðferð opinberra mála, sbr. t.d. 23., 29., 31., og 33. gr. frv. Til viðbótar er rétt að leiða athygli að því, að ákvæði, svipaðs efnis og getur í XVIII. og XXIII. kafla laga nr. 82/1961, munu eiga heima í löggjöf sem þessari.

Þá eru dómendur Hæstaréttar og þeirrar skoðunar, að sækjandi samkvæmt 13. gr. frv. og varamaður hans eigi að vera kjörnir úr hópi hæstaréttarlögmanna, sbr. 15. gr. frv.

Til allsherjarnefndar efri deildar Alþingis.